

A Magyar Köztársaság Legfelsőbb Bírósága ügyvéd által képviselt felperesnek ügyvéd által képviselt alperes ellen gyermektartásdíj leszállítása iránt a Kaposvári Városi Bíróságnál 9.P.21.278/2006. számon megindított és a Somogy Megyei Bíróságnak 1.Pf.21.003/2007/3. számú ítéletével befejezett perében az említett számú másodfokú határozat ellen a felperes által 19. sorszám alatt előterjesztett felülvizsgálati kérelem folytán az alulírott napon - tárgyaláson kívül - meghozta a következő

í t é l e t e t :

A Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítélet felülvizsgálati kérelemmel támadott rendelkezéseit hatályában fenntartja.

I n d o k o l á s:

A felperes keresetében az 1993. május 16. napján született Á. és az 1996. február 28. napján született V. utónevű gyermekei után a Kaposvári Városi Bíróság - Somogy Megyei Bíróság 1.Pf.21.418/2001/2. számú ítélete folytán 2001. november 29. napján jogerőre emelkedett - 8.P.22.158/1999/51. számú ítéletével az alperes javára megállapított gyermekenkénti 12.000 - 12.000 forint fix összegű gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége mértékének gyermekenként havi 6.000 - 6.000 forintra történő leszállítását kérte.

Az alperes érdemi ellenkérelme a felperes keresetének elutasítására irányult.

Az elsőfokú bíróság az ítéletével a felperes keresetét elutasította és kötelezte a felperest arra, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 36.000 forint perköltséget, melyből 20% az ÁFA.

Az elsőfokú ítélet ellen a felperes fellebbezéssel élt annak megváltoztatása és a keresetének helyt adó határozat hozatala iránt.

Az alperes a fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú bíróság ítéletének a helybenhagyását kérte.

A másodfokú bíróság az ítéletével az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta és kötelezte a felperest, hogy fizessen meg az alperesnek 15 napon belül 15.000 forint fellebbezési eljárási költséget.

A jogerős ítélet alapjául szolgáló tényállás szerint a házassági bontóperben a bíróság a felek házasságából született Á. és V. utónevű kiskorú gyermekeket az alperesnél helyezte el, és - egyéb rendelkezések mellett - kötelezte a felperest, hogy folyamatosan, havonta előre esedékesen 2001. július 1. napjától kezdődően, minden hónap 15. napjáig fizessen meg az alperesnek gyermekenként és havonta 12.000 - 12.000 mindösszesen 24.000 forint fix összegű, valamint lejárt tartásdíjat.

2005. október 8. napján a felperes újabb házasságot kötött, melyből, illetőleg az azt megelőző élettársi kapcsolatából 2000. május 4. napján P., 2001. július 26. napján G., 2006. november 9. napján pedig B. utónevű gyermeke született, akik mellett a feleségével közös háztartásában tartják el a felesége korábbi házasságából származó V. G. F. nevű kiskorú gyermeket is.

A felperes a családjával együtt az A., V. u. alatti 110 m² alapterületű, 4 szobás családi házban él, amely a feleségével 1/2 - 1/2 arányú közös tulajdonában áll, és amelyben velük él a felperes édesanyja is.

A felperes havi 23.607 forint gyermeknevelési támogatásban és havi 43.000 forint családi pótlékban részesül, felesége havi 24.270 forint összegű rendszeres szociális járadékot kap, míg a felperes édesanyja, aki a felperesi családtól külön háztartásban él - havi 112.000 nyugdíjjal rendelkezik.

A felperes korábban a Lakástakarék Pénztár képviseletében a Takarékszövetkezetnél egyéni vállalkozási tevékenységet folytatott megbízási jogviszony keretében, e jogviszonya azonban 2005. július 27. napján megszűnt. Ezt követően felperes 2006. augusztus és szeptember hónapjaiban egyéni vállalkozóként telefonos hálózatépítési tevékenységet folytatott a V. T-vel kötött vállalkozási szerződése alapján, és e tevékenységből a 2006. augusztus 23. és 2007. február 23. közötti időszakban - különböző részletekben és rendszertelenül megfizetve - összesen 913.000

forint bevételre tett szert, és a tevékenységét a költségek levonása után veszteségesnek könyvelte el.

2007. március 1. napján megbízási szerződést kötött a Z. Kft-vel, mely alapján kereskedelmi tevékenységet végez, egyéni vállalkozóként. A felperesnek 2006. november 10. napján összesen 290.852 forint adótartozása állott fenn az APEH irányában, amelyet törleszt. 2005. évben a felperesnek 579.615 forint összevont adózó jövedelme volt az APEH nyilvántartása szerint, amelynek alapulvételével az átlagos havi jövedelme 48.301 volt, a 2006-os évre vonatkozóan az APEH nyilvántartása szerint felperesnek 309.600 összevont és 49.005 forint elkülönülten adózó jövedelme volt, amely alapján az átlagos havi jövedelme 29.884 forint volt.

Az alperes a felek közös gyermekeivel együtt a K., P. u. alatti családi háznak a saját tulajdonát képező egyik ikerlakásában lakik, a ház másik ikerlakása pedig - az alperestől külön háztartásban és anyagilag is elkülönülten élő - szüleinek a tulajdonában áll. Az alperes lakása 100 m² alapterületű és 3 szobás. Az ingatlan fenntartásával összefüggésben havi 4.070 forint villany-, 6.846 forint víz-, 4.271 forint gázdíja, 1.985 forint kábel tévé- és 1.809 forint telefondíja merül fel, a kéményseprés éves díja pedig 1.370 forint. Az alperes a vízdíjnak az 1/3-át fizeti, a további rezsi költségeket, valamint az évi 4.076 forintos kommunális adót pedig a szüleivel fele-fele arányban viseli, és ezen felül törleszti a Polgármesteri Hivataltól a házra felvett kamatmentes kölcsön havi 690 forintos részleteit is.

Az alperes gyermekenként 13.000 forint összegű családi pótlékban részesül. A felek házasságának felbontása után munkahelyét elvesztette, és előbb munkanélküli segélyben, majd átképzési támogatásban részesült. 2006. augusztus 28. napjától 2006. november 25. napjáig munkaviszonyban állt, bolti eladóként dolgozott, havi 64.140 forint volt a munkabére. Jelenleg határozott idejű munkaviszonyban áll a Szociális Gondozói Központtal, segédápolói tevékenységet végez, munkabére 65.500 forint.

Jelenleg a peres felek mindkét közös gyermeke általános iskolai tanulmányait folytatja, az Á. utónevű gyermek második osztályos. Mindkét gyermeknél a gerincferdüléssel problémáik miatt gyógyújszás szükséges, melynek költsége havonta fejenként 4.000 forint, az ebéd térítési díja gyermekenként havonta 4.000 - 5.000 forint. Mindkét gyermek lúdtalpas, az Á. utónevű gyermeknek diszlexiája van, gyógypedagógiai kezelése szükséges, a V. utónevű gyermek szemüveges, Á. asztmás, allergiás tünetei miatt gyógyszeres kezelésre szorul. V. zeneiskolába jár, melynek költsége félévente 12.550 forint, korábban ritmikus sportgimnasztikára is járt, melyet anyagi okok miatt abba kényszerült hagyni.

Az így megállapított tényállás alapján a perben eljáró bíróságok arra az álláspontra jutottak, hogy a gyermektartásdíj mértékét meghatározó ítélet jogerőre emelkedését követően a gyermektartásdíj megállapításának az alapjául szolgáló körülményekben mindkét fél oldalán lényeges változások következtek be.

A felperes a keresetében a gyermektartásdíj fizetési kötelezettség megállapításának alapjául szolgáló körülményekben bekövetkezett változást abban jelölte meg, hogy időközben 2005. július 27. napjától megszűnt az a korábbi megbízási jogviszonya, amely alapján egyéni vállalkozóként jövedelmet szerzett, valamint korábbi élettársával házasságot kötött, időközben B. utónevű gyermeke született, így jelenleg a feleségével közös háztarásukban négy kiskorú gyermek neveléséről gondoskodnak, ezért a terhére megállapított gyermektartásdíjat nem képes teljesíteni, mert a család jövedelme kizárólag gyermeknevelési támogatásból, családi pótlékból és a feleségének járó rendszeres szociális járadékból áll.

A felperes által becsatolt APEH jövedelem-igazolások adataiból ezzel szemben az tűnik ki, hogy a felperes az általa megjelölt szociális juttatásokon felül 2005. évben 579.615 forint, 2006. évben pedig 385.600 forint egyéni vállalkozói tevékenységből eredő jövedelemmel is rendelkezett, 2006. augusztusában és szeptemberében pedig - V. T. tanúvallomása által is alátámasztottan - egyéni vállalkozóként telefonos hálózatépítési tevékenységet folytatott, amelyből 2006. augusztus 23-tól 2007. február 23-ig összesen 913.000 forint bevételre tett szert. Az utóbbi bevételével összefüggésben a felperes elsősorban arra hivatkozott ugyan, hogy a tevékenysége összességében veszteséges volt, az e tényállításának alátámasztására becsatolt kimutatás adatai azonban arra utalnak, hogy a felperes bizonyos esetekben olyan költségeket is levont a bevételéből, amelyekkel szemben a gyermektartásdíj fizetési kötelezettsége elsőbbséget élvez. Költségként számolta el például annak a gépjárműnek az első részletét és a banki törlesztő részleteit is, amelyekkel kapcsolatban korábban azt adta elő, hogy azt az édesanyja vásárolta és, a törlesztő részletét is édesanyja fizeti. A gépjármű banki törlesztő részletének a kifizetése ugyanakkor a gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét nem előzi meg, illetve annak meghatározásakor nem vehető figyelembe, hiszen a felperes a Csjt. 69/A § (1) bekezdése szerint saját szükséges tartásának rovására is köteles megosztani kiskorú gyermekével azt, ami közös eltartásukra rendelkezésre áll.

Mindezen körülményeket figyelembe véve a bíróság arra a megállapításra jutott, hogy 2005. július 27. követően, amikor is a felperesnek a korábbi tartós megbízási jogviszonya megszűnt, a felperes a keresetben megjelölttől eltérően egyéb jövedelemmel is rendelkezett (ezt alátámasztják az adóhatóság jövedelem igazolásai

is), 2006. augusztus - szeptemberében is egyéni vállalkozói tevékenységet folytatott, a Z. Kft.-vel megkötött megbízási szerződése alapján pedig az is megállapítható, hogy 2007. március 1. napjától kezdődően felperes a Z. Kft.-vel megbízással jogviszonyban áll, amelyből egyéni vállalkozóként további jövedelemre tesz szert. Mindezeket a bíróság úgy értékelte, hogy a 2005. július 25. napján követő 2007. március 1. napjáig terjedő időszak csupán egy átmeneti időszak, mely során a felperes a gyermeknevelési támogatáson, családi pótlékon kívül bizonyíthatóan egyéb jövedelemmel is rendelkezett, ezt támasztja alá felperes édesanyjának a tanúvallomása is, aki úgy nyilatkozott, hogy a nehezebb anyagi helyzet csupán egy átmeneti állapot, amely hamarosan megoldódik.

Mindezek miatt viszont a korábbi ítélettel megállapított gyermekenkénti 12.000 - 12.000 forint mértékű gyermektartás vonatkozásában felperesnek a teljesítő képessége - a perben eljáró bíróságok álláspontja szerint - továbbra is fennáll, mert ez az átmeneti állapot nem tekinthető olyan lényeges változásnak felperes jövedelmi viszonyaiban, amely a korábbi ítéletben megállapított gyermektartásdíj fizetési kötelezettség leszállítását indokolná.

A peres felek közös gyermekeinek szükségleteire, egészségi állapotára és igényeire is figyelemmel ugyanakkor a gyermekenkénti és havi 12.000 - 12.000 forint mértékű gyermektartásdíj egyáltalán nem tekinthető eltúlzottnak.

A másodfokú bíróság a fellebbezésben foglaltakra tekintettel rámutatott arra is, hogy a felperes a fellebbezésében arra hivatkozott, hogy a vállalkozásai nem hoztak olyan mértékű nyereséget, amely a háztartásában nevelt kiskorúak veszélyeztetése nélkül a korábban megítélt gyermektartásdíjak megfizetését lehetővé tenné, a fellebbezési tárgyaláson pedig igazolta, hogy 2007. május 29-én vállalkozói igazolványát leadta és felmutatta a Munkaügyi Központ Kirendeltségének és Szolgáltató Központjának a határozatát, amelynek értelmében havi 26.200,- Ft álláskeresői segélyben részesül, melyet 90 napig folyósítanak a részére. A fellebbezési tárgyaláson tett nyilatkozatából ugyanakkor kitűnik, hogy a felperes és jelenlegi házastársa rendszeresen végeznek alkalmi munkákat, melyből napi 4.000 forint jövedelmet érnek el. A családi háznál felújítási munkálatok is folynak, amelyet 5.200.000 forint kölcsönből finanszíroznak. A kölcsön 35.000 forintos törlesztő részleteit, valamint a gépkocsi vásárláshoz felvett hitel havi 11.000 forintos törlesztő részleteit a felperes állítása szerint az édesanyja teljesíti. A vállalkozói jogviszonyát azért szüntette meg, mert a végrehajtó 300.000 forintos tartozás letiltását helyezte kilátásba.

Nem vitás, hogy a korábbi ítélet meghozatalát követően a felperesnek 2006. november 9-én B. D. utónevű gyermeke született, tehát saját háztartásában a házastársa korábbi házasságából született gyermekén kívül a házastársával közösen három kiskorú gyermek eltartásának kötelezettsége terheli. Nem vitás az sem, hogy a felperes a családi házuk felújításához, valamint a gépkocsi vásárlásához nagy összegű hiteleket vett fel, amelyekkel összefüggésben több mint havi (35.000 + 10.000 =) 45.000 forint összegű törlesztési kötelezettsége áll fenn. E rendszeres kiadások, valamint a felperes felesége és édesanyja igazolt jövedelmének az együttes összegére figyelemmel ugyanakkor nyilvánvaló az is, hogy az alkalmi munkákból a felperes olyan mértékű jövedelmet ér el, amely alapján a korábbi ítéletben megállapított gyermektartásdíj fizetési kötelezettségét teljesíteni tudja, azt pedig a felperes a perben nem bizonyította, hogy az alperes jövedelmi, vagyoni viszonyainak változása alapján a tartásdíj összegének leszállítása indokolt lenne.

Kiemelte a másodfokú bíróság, hogy elfogadhatatlan az a felperesi magatartás, amellyel a végrehajtás alóli mentesülés érdekében a vállalkozói jogviszony megszüntetését kezdeményezte. Önmagában az a körülmény pedig, hogy a felperesnek a házasságából újabb gyermeke született, nem jelent olyan mértékű változást, amely a keresetében foglaltak teljesítését megalapozná.

A jogerős ítélet ellen a felperes felülvizsgálati kérelemmel élt - annak tartalmát tekintve - a másodfokú bíróság ítéletének a hatályon kívül helyezése, valamint az elsőfokú bíróság ítéletének a megváltoztatása és a keresetének helyt adó határozat hozatala iránt.

A felülvizsgálati kérelmének részletesen kifejtett indokai szerint a jogerős ítélet a Csjt. 69. §-ának (1) bekezdését és 69/C. §a (1) bekezdésének b./ és c./ pontját sérti.

Az alperes felülvizsgálati ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

A házasságról a családról és a gyámságról szóló 1952. évi IV. törvény (Csjt.) 69. § (1) bekezdése szerint ha a közös egyetértéssel, vagy bíróság ítélettel megállapított rokoni tartás megállapításának alapjául szolgáló körülményekben lényeges változás állott be, a tartás mértékének megváltoztatását vagy a tartás megszüntetését lehet kérni. A Csjt. 69/C. § (1) bekezdése pedig úgy rendelkezik, hogy a gyermektartásdíj meghatározásánál figyelemmel kell lenni:

- a.) a gyermek tényleges szükségleteire,
- b) mindkét szülő jövedelmi és vagyoni viszonyaira,

- c) a szülők háztartásában eltartott más - saját, illetőleg mostoha gyermekekre -,
d) a gyermek saját jövedelmére is.

Helyes a jogerős ítéletnek az a jogi álláspontja, hogy a felperes gyermektartásdíj fizetési kötelezettségének a megállapítása tárgyában hozott ítélet jogerőre emelkedése után a tartásdíj mértéke megállapításának az alapjául szolgáló körülményekben - a jogerős ítélet indokolása által helyesen kiemelt okok és körülmények miatt - nem következett be olyan lényeges változás, amely a Csjt. idézett rendelkezései szerint a tartásdíj mértékének a leszállítására adna alapot.

A felperes ugyanis a perben feltárt jövedelmi és vagyoni viszonyai mellett a terhére megállapított gyermektartásdíj megfizetésére változatlanul képes, önmagában a harmadik gyermekének a megszületése a csaknem 6 évvel a jogerős ítélet meghozatala előtt megállapított havi fix összegű tartásdíj leszállítását nem indokolja, a 13 és 10 éves korú perbeli gyermekek eltartásával köztudomásúan felmerülő költségek fedezéséhez a megállapított tartásdíj - az alperes jövedelmi és vagyoni viszonyaira is figyelemmel - változatlanul szükséges, azt pedig a felperes nem bizonyította, hogy az alperes körülményeinek a kedvező megváltozása a kereset teljesítését megalapozhatná.

A kifejtettek miatt a Legfelsőbb Bíróság a jogerős ítéletet - a Pp. 270. §-ának (1) bekezdése alapján alkalmazott Pp. 254. §-ának (3) bekezdése alapján az érdemi döntés helyes indokaira is utalva - a Pp. 275. §-ának (3) bekezdése alapján hatályában fenntartotta.

A feleknek a felülvizsgálati eljárásban áthárítható költsége nem merült fel, ezért a Legfelsőbb Bíróság a költségviselés tárgyában való határozathozatalt mellőzte.

Budapest, 2008. április 8.

a tanács elnöke, előadó bíró, bíró

A kiadmány hitelélül:

bírószági tisztviselő